

Soru-Cevap

Genel Teklif ve Özel Teklif

Mohammad Abdul Basir'e

Soru tercümesinden sonra olacak:

Kitleleşme Kitabı'nın 46. Sayfasında şöyle geçmektedir: (e- Davetin karşısında duran zorluklardan biri de, İslam ve onun davasını taşımak için mal, ticaret ve benzerleri gibi dünya işlerinde fedakârlık göstermenin zorluğudur. Bu zorluğun üstesinden gelmek için, müminlere Allahu Teala'nın nefislerini ve mallarını cennet karşılığı satın aldığı ve onlar için cennet olduğu hatırlatılır. Bu hatırlatma ile yetinilerek kişiler fedakârlık yapıp yapmama hususunda serbest bırakılıp hiçbir şeyi (feda etmeye) mecbur tutulmazlar. Zira Aleyhissalatu ve's Selam Abdullah İbn Cahş'ı, Mekke ile Taif arasındaki Nahle denen yere, Kureyş'i gözetlemek üzere bir seriyyenin başında gönderdiği zaman ona yazdığı bir mektupta şunları bildirmişti: **وَلَا تُكْرَهُنَّ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِكَ عَلَى الْمَسِيرِ مَعَكَ وَأَمْضِ لِأَمْرِي فِيمَنْ تَبِعَكَ** “Arkadaşlarından hiçbirini seninle birlikte yürümeye zorlama, sana tâbi olanlarla birlikte emrimi yerine getirmek için ilerle.”) Bitti.

Soru şudur: Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in hadisi, Müslümanın kendi sorumlusuna itaat etmesi gerektiğine delalet etmektedir. Bunu bizler Hizb'te de görmekteyiz. Zira Hizb, gencin üzerine ağır gelse de onun için bir alan bırakmaksızın ve hadiste de geçtiği gibi onu çalışmaya zorlamaksızın gençlerin talep edilen teklifleri yerine getirmesini zorunlu kılmaktadır... Peki kitleleşmenin “e” maddesinde geçen gençleri eylemde bulunmaya mecbur bırakmaz cümlesi ile gencin kendi sorumlusuna itaat etmesini ifade eden hadislerin arasını nasıl örtüştürebiliriz? Soruyu uzattığım için özür dilerim. Allah sizi hayırla mükafatlandırsın.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh.

1- Teklifler açısından olanlar kafanızı karıştırmış gibi görünüyor. Burada sorumlunun tüm gençlerden talep etmiş olduğu genel teklifler vardır. Dolayısıyla onun yetkileri dahilinde olduğu ve şerî hükümlerle disipline edildiği sürece gençlerin sorumlusuna itaat ederek bunları yerine getirmeleri gerekir. Örneğin haftalık ve aylık halakalara katılması, talep edilen temasları yapması ve idari dosyada ve idari talimatlar sınırları dahilinde insanlarla kaynaşması gibi... Ama bir de bir gencin veya gençlerden bir grubun belirli bir ameli yerine getirmek için üstlendiği özel teklifler vardır; örneğin devlet başkanına bir mektubu ulaştırmaları, bir heyetin kuvvet ehlinde bir adama gitmeleri, gizli ve tehlikeli olan belirli bir haberi öğrenmek için gitmeleri veya tiranlardan birinin önünde konuşma yapması ya da ona Hizb'den bir mektup teslim etmeleri gibi... Ve bunun benzerleri olan özel teklifler gibi. Bu tür ameller, sadece bunları kabul edenlere verilir. Şayet kabul ederse, iş için görevlendirilir ve kabul etmesinin ardından ihmalkarlık gösterirse muhasebe edilir. Şayet kabul etmezse, buna mecbur bırakılmaz, yani bunu uygulaması için zorlanmaz.

Nitekim İdari Dosyanın “Tamim/Özel Teklifler” başlıklı bölümde şöyle geçmektedir: (Her kim özel teklifi kabul ederse, buna bağlı kalması gerekir ve bu teklifi kabul etmesinden dolayı yapmaması ondan kabul edilmez. Onu kabul ettiği için yerine getirmemesi sözünden dönmek olarak kabul edilir ve bundan dolayı cezalandırılır.)

Gördüğünüz gibi başlangıçta (her kim kabul ederse...) şeklinde geçmiştir. Yani **şayet kabul etmezse, zorlanmaz ve cezalandırılmaz demektir.**

2- Bu konu hakkında resmin açıklığa kavuşması için Abdullah İbn Cahş'ın seriyyesi hakkında olanı size aktaracağım ki o zaman bunun genel bir teklif olmadığını, yani örneğin Tebuk Gazvesi gibi Müslümanların savaşmak için seferber edilmesi gibi olmadığını anlayacaksınız. Zira Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Müslümanları savaşmak amacıyla Tebuk'a (gitmeleri) için seferber etmiş ve bu nedenle onlardan geride kalanları cezalandırmıştır. Çünkü teklif, genel bir teklif olup genel teklifte sorumluya itaat etmek vaciptir...

Abdullah İbn Cahş'ın seriyyesine gelince; genel bir savaş için Müslümanların seferber edilmesi şeklinde olmamıştır. Bilakis sınırlı sayıda kişilerin zor koşullardaki bir haberi

öğrenmek için özel bir teklif şeklinde olmuştur. Bu nedenle Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in hadisi, onların emirleri Abdullah'a hiçbirini zorlamamasını belirtmektedir:

Beyhaki'nin Delâilü'n Nübüvve'sinde İbn İshak'tan şöyle dediği geçmektedir: Bana Yezid İbn Rûmen, Urve İbn Zübeyr'den şöyle dediğini rivayet etmiştir: Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem, Abdullah İbn Cahş'ı Nahle denilen yere gönderdi ve ona şöyle dedi: كن بها حتى تأتينا بخبر من أخبار قريش “Kureys'ten bize bir haber getirene kadar orada ol.” Ona savaşmasını emretmedi. Bu haram aydaydı ve nereye gideceğini söylemeden önce ona bir mektup yazdı ve şöyle dedi: اخرج أنت وأصحابك، “Sen ve arkadaşların yola çıkın, iki gün yürüyünce sendeki mektubu aç, içindekini oku, sana emrettiğim şeyleri yerine getir ve arkadaşlarından hiçbirini seninle birlikte gelmeye zorlama.” İki gün yürüyünce mektubu açtı ve onda şöyle yazıyordu: أن امض حتى تنزل نخلة بين مكة والطائف، فتأتينا من أخبار قريش بما اتصل إليك منهم “Mekke ile Taif arasında Nahle denilen yere varıncaya kadar ilerle. Kureys'ten sana ulaşan haberleri bize getir.” Mektubu okuyunca arkadaşlarına şöyle dedi: İşitip itaat ettim. Sizden her kim şehadeti arzuluyorsa benimle birlikte yola çıksın. Şüphesiz ben, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in emrini yerine getireceğim. Sizden her kim istemiyorsa geri dönsün. Zira Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem, sizden birini zorlamamı bana yasakladı. Bunun üzerine topluluk onunla birlikte gittiler...)

İbn Hişam'ın siretinde şöyle geçmektedir: (Abdullah İbn Cahş, iki gün yürüyünce mektubu açtı, ona baktı ve onda şöyle geçiyordu: إِذَا نَظَرْتُ فِي كِتَابِي هَذَا فَامْضُ حَتَّى تَنْزِلَ نَخْلَةَ، بَيْنَ مَكَّةَ وَالطَّائِفِ، فَتَرِصْ بِهَا قَرِيبًا وَتَعْلَمْ لَنَا مِنْ أَخْبَارِهِمْ “Bu mektubuma baktığın zaman Mekke ile Taif arasında Nahle denilen yere varıncaya kadar ilerle. Orada Kureys'i gözetle ve onların haberlerini bize bildir.” Abdullah İbn Cahş mektuba bakınca işittim ve itaat ettim dedi. Sonra arkadaşlarına şöyle dedi: Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem bana Nahle denilen yere kadar gitmemi, orada Kureys'i gözetlememi ve onların haberini Kendisine iletmemi emretti. Ama sizden birini zorlamamı bana yasakladı. Sizden her kim şehadeti istiyor ve onu arzuluyorsa yola çıksın. Sizden her kim istemiyorsa geri dönsün. Ben, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in emrini yerine getireceğim. Arkadaşları onunla birlikte gittiler ve onlardan hiçbirini geride kalmadı.)

Gördüğünüz gibi teklif, özel bir tekliftir. Bu nedenle hiç kimse bu teklifi yapmaya zorlanmamış olup onun yaptığı, şahadet teklifidir. Zira metinde emirleri olan Abdullah onlara şöyle demiştir: (Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem bana Nahle denilen yere kadar gitmemi, orada Kureys'i gözetlememi ve onların haberini Kendisine iletmemi emretti. Ama sizden birini zorlamamı bana yasakladı. Sizden her kim şehadeti istiyor ve onu arzuluyorsa yola çıksın. Sizden her kim istemiyorsa geri dönsün. Ben, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in emrini yerine getireceğim. Arkadaşları onunla birlikte gittiler ve onlardan hiçbirini geride kalmadı.) Bununla birlikte gördüğünüz gibi onlardan hiçbirini geri kalmamıştır. Yani onlar bu özel teklife zorlanmamalarına rağmen onlardan hiçbirini geri kalmamıştır. Allah onları mübarek kılsın.

3- Şimdi yukarıda kitleleşmede geçen “e” paragrafına geri dönelim. Zira o, ümmetle kaynaşma ve gençler bu ameli yerine getirdikleri esnada bu kaynaşmanın karşısında duran zorluklar bölümünde geçmektedir. Dolayısıyla bu paragraf, bu kaynaşmayı yerine getirirken **dünya hayatının işleri noktasında fedakarlık göstermekle** ilgili olup kaynaşma amellerinde gizli ve tehlikeli özel amellerin yerine getirilmesi gerekmekte ve bunu yapmak da mal, ticaret ve benzerleri gibi dünya hayatı işleriyle çelişmektedir. Dolayısıyla her kim, **kaynaşma merhalesinin gerektirdiği özel teklifleri** yapmayı kabul etmezse, bunu yapmaya zorlanmaz. Bilakis ona takva dürtüsü ve müminlere Allahu Teala'nın nefislerini ve mallarını cennet karşılığı satın aldığı ve onlar için cennet olduğu hatırlatılmaya devam edilerek onun genel amelleri yapmasıyla yetinilir... Dolayısıyla bu hatırlatma ile yetinilerek **fedakârlık hususunda** serbest bırakılır.

Gördüğünüz gibi yukarıda geçen metinde, özel teklifin zorluğuna yönelik fedakârlığa odaklanılmıştır...

4- Sonuç olarak genç, özel teklifi yapmaya zorlanmaz, genel teklifleri yapması ve onun yetkileri ve şerî hükümlere göre olduğu sürece sorumlusuna itaat etmesi gerekir.

Umarım resim açıklığa kavuşmuştur. Başarıyı bahşeden Allah'tır.

Kardeşiniz
Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 20 Saferu'l Hayr 1440
M. 29/10/2018

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:
<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3911/>